HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מתני' ומים כמים דו'. מים שנתנסכו לעבודת כוכבים נפלו במים להיתיר: **גמ' רשמן רשמן.** שנפל בטיל (ו) ביין כשר שבטל כולו ומותר בהנאה. והאי דקתני לקמן (דף עד.) יין נסך שנפל בצור כולו לסלר מוקי לה כשנפל בחבית גדולה ונשברה ונפל כולו כאחד: **נגו היתירא.** ולא אמרי' קמ"ל קמ"ל בטיל ליה ברוב: **היתירא נגו איסורא.** דקמ"ל קמ"ל להיתירא בטיל ליה: **ה"ג יין במים נגופן טעם: מאי נאו חמרא דאיסורא נגו מיא דהיתירא.** וקתני מכי יהיב טעמא (ג) בחמרא מיתסר: **ה"ג לא חמרא דהיתירא נגו מיא דאיסורא.** ומשמעינן דכל כמה דיהבי מיא טעמא בחמרא מיתסר עד שיבטל טעם היין את טעם המים וכגון דנפיל כוליה כחדא דלא מפסר למיא לאיסורא לבטיל (ג): **ה"ג ומדרישא מיא דאיסורא וקתני סיפא מים יין נגופן טעם.** מלמא איסורא נגו היתירא קמ"ל דרובא להיתירא לא ממרינן קמא קמא בטיל: **אמר ל' רב דימי כולה מתני' היתירא נגו איסורא ורישא.** מיא לאיסורא וסיפא מיא להיתירא. ואין הלכה כרב דימי שהרי בא רב יצחק והמחמיר בא רבין והמחמיר ולקמן (ע"ב) פסקינן יין נסך במינו במשהו: **גרעון קטן גרסי'.** והוא פך קטן. ובשירוין לגבי בגדים בפ' אחרון (דף קנ.) גרסינן גרעון קטן והוא קשר של מטי: **רואין אם ששיער ליתן היין.** ולא ממרינן הרי נפסר כל היין וכבה היין על המים להא הוי ממרת רוחא ולא באיסור שנפל גרידא משערינן ואיכא מיא רוחא. מלמא פליג רבין אדרב דימי ומשמעין דמיא הוא דמבטל ממרת אבל ממרת לא מבטל ממרת: **תנא.** קושט יין נסך דכי נפל יין נסך מסכוסה מיא ובטלוה: **מנא מין אם מינו.** לפסוק ונישער כלומר נתחזק ונישתוסף לישורו ורבה יין על המים (ד). ולשון נישער (ה) כאיש שאר יעור משנתו כמו (ז) הנישער בלילה וכל היכא דתני מנא מין אם מינו ונישער הייגו פירושא. ויש שמפרשין ונישער נוער מתורתו לשונה ונדבק בחבירו ונתחזק ול"ג נוער מיבעי ליה: **ואיכא דמתני.** להא דרב שמואל בר יהודה לתנני': **מאן דמתני לה אמתני' לא בעי תחלה.** ואפי' נפל קיתון לבסוף ס"ל דמבטלין מיס את האיסור: **ומאן דמתני אמילתיה דרבין בעי תחלה.** דלי לאו תחלה ממש לשמועינן מאי קמשמע לן הא רבין נמי הכי קאמר: בטל ובנדרים (דף מ:) ג"ר יוחנן (ו) גילולין של תרומה שגדלו ורבו הגדילו גילולין על עקרו לסור לפי' להכין לאוכלן משום טבל ולא ממרינן רשמן רשמן בטיל וי"ל דבשמעתין נמי דקאמר רשמן רשמן בטיל (ח) היינו עד (ט) (שיפול) שם כל כך מן היין נסך בין הכל שלא יהא בהיתר ס' כדי לבטלו לסור משום דמשא מין את מינו ונישער ותדע שכן הוא דלי לא תימא הכי וכי שם היה שלא מערה חלב בקדירה של היתר מעט מעט בשירוגין עד שנתרבה בחלב לבסוף כל כך שהיה בו בנותן טעם לקדירה וכי תעלה על דעתך שהוא מותר משום דמשא בטיל שלא ולא ממרינן דמשא בטיל כיון שיש כל כך מן האיסור לבסוף שהוא נותן טעם ואם תאמר כיון דעד ס' קאמר כדפרי' שם כן °מה חידוש הוא זה לפיכך פי' ומיעוטו מיא לתא דמשא בטיל ס' ואי"ל דהכי פריך מאי שנא דקנפיל וגו היתירא ומדהשתא סיפא מיירי באיסורא ליגא היתירא ריישא נמי דקתני יין ביין במשהו מיירי בכהיג דנפל לאיסורא וגו היתירא וקתני במשהו ומקשה לרב דימי ס"ר יוחנן: **ודוקא צרצור קטן דלא נפיש עמודיה אבל חבית דנפיש עמודיה לא.** פר"י דה"ק רב דימי לאמר בחבית דוקא נקט חבית אבל גיגית דנפיש עמודיה טפי מחבית לא אמר בטיל ס': **רואין** ההיתר כאילו אינו כו'. רבין אמר לאפלוגי אדרב דימי דאמר בשמעתין דוקא מיא מבטלי אמרת אבל אמרת לא מבטל אמרת ופ"ה לאין הלכה כרב דימי שהרי בא רב יצחק והמחמיר ובא רבין והמחמיר ול"ג טעם זה לאדרבה היה נמי לפסוק בשל סופרים כדברי המיקל ויהיינו כרב דימי דמיקל טפי מכולהו מ"מ נראה להלכה כרבין ולא כרב דימי ולא מטעמיה דרש"י שלא משום דרבין בר שמלא הוא טפי כלאיתא ביבמות פרק הבא על יבמתו (דף סד:):

איכא דאמרי רבה בר רב הונא גופיה אישתי בקנישקנין: **מתני'** יין נסך אסור [א]ואוסר בכל שהוא יין ביין ומים במים בכל שהוא [ב]יין במים ומים ביין בנותן טעם זה הכלל מין במינו במשהו ושלא במינו בנותן טעם: **גמ'** כי אתא רב דימי א"ר יוחנן המערה יין נסך מחבית לבור אפילו כל היום כולו ראשון ראשון בטל תנן יין נסך אסור ואוסר בכל שהוא מאי לאו דקא נפיל איסורא לגו התירא [ג]לא דקא נפיל התירא לגו איסורא ת"ש יין במים בנותן טעם מאי לאו דקא נפיל חמרא דאיסורא למיא דהתירא [ד]לא דקא נפיל חמרא דהתירא למיא דאיסורא ומדרישא במיא דאיסורא סיפא נמי במיא דאיסורא וקתני סיפא מים ביין בנותן טעם אמר לך רב דימי כולה מתני' התירא לגו איסורא ורישא דקא נפיל חמרא דהתירא למיא דאיסורא סיפא דקא נפיל מיא דהתירא לחמרא דאיסורא כי אתא רב יצחק בר יוסף א"ר יוחנן [ה]המערה יין נסך מצרצור קטן לבור אפילו כל היום כולו ראשון ראשון בטל ודוקא צרצור קטן דלא נפיש עמודיה [ו]אבל חבית דנפיש עמודיה לא כי אתא רבין אמר רבי יוחנן [ז]יין נסך שנפל לבור ונפל שם קיתון של מים רואין את ההיתר כאילו אינו והשאר מים רבין עליו ומבטלין אותו כי אתא רב שמואל בר יהודה א"ר יוחנן [ח]לא שנו אלא שנפל קיתון של מים תחלה אבל לא נפל שם קיתון של מים תחלה [ט]מצא מין את מינו וניעור איבא דמתני לה אמתני' יין ביין כל שהוא אמר רב שמואל בר יהודה א"ר יוחנן לא שנו אלא שלא נפל שם קיתון של מים אבל נפל שם קיתון של מים רואין את ההיתר כאילו אינו והשאר מים רבין עליו ומבטלין אותו מאי איבא בין לדמתני לה אמתני' בין לדמתני לה אדרבין מאן דמתני לה אמתני' לא בעי תחלה ומאן דמתני לה אדרבין בעי תחלה איתמר יין נסך שנפל לבור ונפל שם קיתון של מים אמר

איבא דאמרי רבה בר רב הונא גופיה אישתי בקנישקנין. מימה היאך היה שותה בקנישקנין נהי דלא הוי מיבור מ"מ היה לו למזוג למאי דפסיק קדיש בריבעא עובד כוכבים ופי' ר"ח דלא מיירי עם העובד כוכבים אלא שהיה שותה עם ישראל בקנישקנין ול"ת ג"כ מאי קמ"ל י"ל דקמ"ל דלא מיתסר בזמן הזה משום שמתה לאפוקי ממתני' דאסר בסמ' שנת לשתות בקנישקנין בזמן הזה פ' במה אשה (דף סב: ע"ש היטב): **יין ביין ומים במים במשהו.** פר"ת דלדוקא יין נסך ממש שנתנסך לעבודת כוכבים הוא דהוי במשהו אבל סתם יינם בששים [ט] וכן מגע עובד כוכבים [י] במים מיירי במים שידוע שנתנסכו לעבודת כוכבים דאי סתם מים ליכא לאיסור לכוותיה קתני יין שידוע שנתנסך לעבודת כוכבים אבל סתם יינם הוי בששים אפילו מין במינו כמו כל איסורין שבתורה והיה לתגדמים עובד כוכבים דקתמר עלה בתוספתא [כ] שתיפת יין חוקת בתשמו אע"ג דלא הוו ולאי נמי אינה למימר דאתיא כר' יוחנן בן נורי דאמר [ל] יין נסך אפילו כחרדל אוסר ולא בטיל ואע"ג דלא אמרי' הכי אלא לענין שלא יהא אסור לאחרים אבל לענין שלא יהא אסור בהנאה לא אמרי' הכי ועוד דאפילו תימא דאתיא כר' יוחנן בן נורי מ"מ ל